T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇANAKKALE LAPSEKİ BELEDİYESİ

2025 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2026

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 8

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 9

6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12

7. DENETİM BULGULARI 12

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 2

Tablo 2: 2025 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 3

Tablo 3: 2025 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4

Tablo 4: 2025 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 4

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2023-2025) Seyri 5

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2023-2025) Seyri 5

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 6

Tablo 8: Pazarlık Usulü ve Doğrudan Temin ile Yapılan İşlerde Ödenek Sınırı Aşımı Tablosu 30

KISALTMALAR

KHK	**:**	Kanun Hükmünde Kararname
SGK	**:**	Sosyal Güvenlik Kurumu
TL	**:**	Türk Lirası
TÜFE	**:**	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	**:**	Türkiye İstatistik Kurumu
ÜFE	**:**	Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde; Sözleşme Konusu Olmaması Gereken Konularda Düzenlemeler Yapılması

2. Yapım İşi İhalesi Kapsamındaki Yeni Birim Fiyat Tespitinde Ticaret veya Sanayi Odası Onayı Olmayan Rayiçlerin Kullanılması

3. Taşınır İşlemlerine İlişkin Mevzuatında Belirlenen Bazı Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi

4. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Mevzuatta Belirtilen Sıraya Göre Ödenmemesi

5. Belediye Personelinin Başka Bir Kamu Kurumunda Uzun Süreli Görevlendirilmesi

6. Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedelinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

7. Su Abonelerinden Tahsil Edilmeyen Yüksek Tutarda Alacak Bulunması

8. Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar ile İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

9. İşgale Konu Olan Taşınmazlardan Ecrimisil Alınmaması ve Taşınmazların Tahliye Ettirilmemesi

10. Kiralama İhalesine İlişkin Sürecin İlgili Mevzuat Hükümlerine Göre Yürütülmemesi

11. Taşınmaz Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması

12. Kreş ve Gündüz Bakımevi Hizmetine Ait Gelirlerin Giderleri Karşılamaması

13. Verilen Avanslarda Limit Kurallarına Uyulmaması

14. Memurlar Eliyle Yürütülmesi Gereken Asli ve Sürekli Görevlerin İşçiler Eliyle Yürütülmesi

15. Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Olmadan Bütçe Ödeneğinin Yüzde On Limitinin Aşılması

16. Abonelikler İçin Alınan Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

17. Belirli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi

18. Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Tapu Müdürlüğü Nezdinde Takibin Yapılmaması

19. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Bulunması

20. Ulusal Bayram Gününde Çalışan İş Yerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması

21. Meclis Kararı Olmaksızın Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Ortak Hizmet Projesi Düzenlenmesi ve Spor Müsabakalarında Başarı Sağlayan Kişilere Ödül Verilmesi

22. İmar Programlarının Hazırlanmaması

23. Su ve Kanalizasyon Hizmetlerine İlişkin Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliğinin Bulunmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Lapseki Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu'dur. Bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su ve atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Belediyenin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 11 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilatı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri, imar ve şehircilik, veteriner işleri, itfaiye, zabıta, insan kaynakları ve eğitim, gelirler, park ve bahçeler, kültür, sanat ve sosyal işler ve temizlik işleri birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık işleri, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok 1 belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, toplam 12 hizmet biriminden tamamı doğrudan Başkana bağlı olarak görev yapmaktadır. Görevlendirilen başkan yardımcısı bulunmamaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	114	52
Sözleşmeli Personel	-	-
Kadrolu İşçi	56	4
Toplam	**170**	**56**
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	134

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe Türleri ve Kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Lapseki Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2025 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2025 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Türü	Geçen Yıldan Dev. Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Eklenen/ Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01-Personel Giderleri	0,00	90.795.000,00	21.756.352,01/ 1.592.000,00	110.959.352,01	70.332.166,95	40.627.185,06	0,00
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	8.400.000,00	736.793,88/ 122.824,53	9.013.969,35	3.454.798,51	5.559.170,84	0,00
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	243.810.000,00	134.797.894,01/ 117.464.241,80	261.143.652,21	227.612.825,63	33.530.826,58	0,00
04-Faiz Giderleri	0,00	550.000,00	8.791.005,59/ 250.000,00	9.091.005,59	9.091.005,59	0,00	0,00
05-Cari Transferler	0,00	8.785.000,00	884.870,75/ 5.542.350,45	4.127.520,30	2.852.520,30	1.275.000,00	0,00
06-Sermaye Giderleri	0,00	44.760.000,00	40.828.828,19/ 46.304.229,06	39.284.599,13	18.828.828,19	20.455.770,94	0,00
07-Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00/ 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08-Borç Verme	0,00	0,00	0,00/ 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09-Yedek Ödenek	0,00	37.000.000,00	0,00/ 36.520.098,59	479.901,41	0,00	479.901,41	0,00
Toplam	**0,00**	**434.100.000,00**	**207.795.744,43/ 207.795.744,43**	**434.100.000,00**	**332.172.145,17**	**101.927.854,83**	**0,00**

Belediyenin 2025 mali yılı bütçesi ile 434.100.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. 2025

yılında kalan 101.927.854,83 TL ödenek iptal edilmiştir. 2025 yılı içinde 332.172.145,17 TL bütçe gideri yapılmıştır.

Tablo 3: 2025 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Ret ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	46.490.000,00	49.524.619,83	108.096,07	49.416.523,76	106,29
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	93.780.000,00	86.191.763,43	5.117.320,46	81.074.442,97	86,45
04- Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	14.400.000,00	242.826,28	0,00	242.826,28	1,69
05- Diğer Gelirler	228.230.000,00	186.657.811,60	4.306,50	186.653.505,10	81,78
06- Sermaye Gelirleri	51.200.000,00	13.845.171,67	0,00	13.845.171,67	27,04
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Toplam	**434.100.000,00**	**336.462.192,81**	**5.229.723,03**	**331.232.469,78**	**76,30**

Buna göre 2025 yılında net bütçe geliri (%76,30) seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%106,29) beklenilenin üstünde, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler (%1,69) ve sermaye gelirleri (%27,04) beklenilenin çok altında gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%86,45), diğer gelirler (%81,78) oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2025 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	110.959.352,01	70.332.166,95	63,39
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.013.969,35	3.454.798,51	38,33
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	261.143.652,21	227.612.825,63	87,16
04-Faiz Giderleri	9.091.005,59	9.091.005,59	100,00
05-Cari Transferler	4.127.520,30	2.852.520,30	69,11
06-Sermaye Giderleri	39.284.599,13	18.828.828,19	47,93
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	-
08-Borç Verme	0,00	0,00	-
09-Yedek Ödenek	479.901,41	0,00	-
Toplam	**434.100.000,00**	**332.172.145,17**	**76,52**

Buna göre 2025 yılında bütçe giderleri (%76,52) seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri (%63,39), sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri (%38,33), mal ve hizmet alım giderleri (%87,16), faiz giderleri (%100,00), cari transferler (%69,11) ve sermaye giderleri (%47,93) oranında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2025 yılının 2024 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki

tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2023-2025) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2023 Yılı (TL) (A)	2024 Yılı (TL) (B)	2025 Yılı (TL) (C)	2024-2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2025-2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	19.226.612,49	32.726.432,38	49.524.619,83	70,21	51,33
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	34.812.420,03	39.089.835,83	86.191.763,43	12,29	120,50
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.690.000,00	15.629.801,27	242.826,28	481,03	-98,45
Diğer Gelirler	75.837.324,74	121.892.177,51	186.657.811,60	60,73	53,13
Sermaye Gelirleri	13.768.650,00	132.876.500,00	13.845.171,67	865,07	-89,58
Toplam	**146.335.007,26**	**342.214.746,99**	**336.462.192,81**	**133,86**	**-1,68**
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Toplamı (-)	173.045,10	126.610,67	5.229.723,03	-26,83	4.030,55
Net Toplam	**146.161.962,16**	**342.088.136,32**	**331.232.469,78**	**134,05**	**-3,17**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2025 yılında gelirler bir önceki yıla göre 10.855.666,54 TL'lik (%3,17) azalış göstermiştir. Sermaye gelirlerinde 119.031.328,33 TL (%89,58), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 15.386.974,99 TL (%98,44) tutarlarındaki azalışlar toplam azalış üzerinde belirleyici olmuştur. Buna karşın teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 47.101.927,60 TL (%120,50), diğer gelirlerde 64.765.634,09 TL (%53,13), vergi gelirlerinde 16.798.187,45 TL'lik (%51,33) artış olmuştur. Alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde meydana gelen azalış kişilerden alınan bağış ve yardımların alınamamasından, sermaye gelirlerindeki azalış ise bir önceki yıla kıyasla cari yıldaki taşınmaz satışlarının düşmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2023-2025) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2023 Yılı (TL) (A)	2024 Yılı (TL) (B)	2025 Yılı (TL) (C)	2024-2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2025-2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	27.711.093,21	51.876.956,73	70.332.166,95	87,21	35,57
SGK Devlet Prim Giderleri	2.988.985,92	5.162.311,27	3.454.798,51	72,71	-33,08
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	94.844.064,07	172.263.852,31	227.612.825,63	81,63	32,13
Faiz Giderleri	0,00	0,00	9.091.005,59	-	-
Cari Transferler	5.455.708,88	1.624.454,36	2.852.520,30	-70,22	75,60
Sermaye Giderleri	2.935.781,58	141.254.733,36	18.828.828,19	4.711,49	-86,67
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	**133.935.633,66**	**372.182.308,03**	**332.172.145,17**	**177,88**	**-10,75**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2025 yılında 2024 yılına göre 40.010.162,86 TL (%10,75) azalmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2025 yılında mal ve hizmet alım giderlerinde 55.348.973,32 TL (%32,13), personel giderlerinde 18.455.210,22 TL (%35,57), cari transferlerde 1.228.065,94 TL (%75,59), faiz giderlerinde 9.091.005,59 TL artış olduğu görülmektedir. Sermaye giderlerinde 122.425.905,17 TL (%86,67), SGK devlet prim giderlerinde 1.707.512,76 TL (%33,07) azalış olduğu gözlenmektedir. Faiz giderlerinde meydana gelen artış önceki yıllarda İller Bankası payından kesilen kredi ve faiz ödemelerinin cari yılda ilgili hesaplara kaydedilmesiyle birlikte 2025 yılında emekli olan işçilerin kıdem tazminatı ödemelerinde kullanılmak üzere banka kredisi alınmasından, mal ve hizmet alımlarındaki artış ise maliyetlerin yükselmesinden kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2025 yılı Faaliyet Gideri 458.712.054,82 TL, Faaliyet Geliri 385.884.070,66 TL, Enflasyon Düzeltmesi 73.451.358,05 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 623.373,89 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Lapseki Belediyesi Personel Limited Şirketi	50.000,00	50.000,00	100,00
2	Lapseki Hizmet Grupları Anonim Şirketi	50.000,00	44.000,00	88,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Lapseki Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü

üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Tabloların Hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan Cetveli ve Düzenlenecek Mali Tablolar ile Diğer Mali Tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

-Birleştirilmiş veriler defteri,

-Geçici ve kesin mizan,

-Bilanço,

-Faaliyet sonuçları tablosu,

-İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve

kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, iç kontrole ilişkin standart ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Kamu idarelerinde ise İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu iç kontrol sisteminin ve Kamu İç Kontrol Standartlarına uyum çalışmalarının izlenmesi, yönlendirilmesi ve üst yöneticiye raporlanmasından sorumludur. Bakanlık ayrıca iç kontrole ilişkin yöntem ve standartlar konusunda idareler arasında koordinasyonu sağlar, gerekli düzenlemeleri yapar ve rehberlik hizmeti verir.

05.03.2025 tarihli ve 32832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesinde, Kamu İç Kontrol Standartları ile tüm idarelerde tutarlı, kapsamlı ve standart bir iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesinin amaçlandığı, Kamu İç Kontrol Standartlarının kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ve izleme bileşenleri çerçevesinde belirlenen standartlardan ve genel şartlardan oluştuğu, idarelerin mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bahsi geçen Standartlara uymakla ve bu Standartların gereğini yerine getirmekle yükümlü olduğu ve idarelerin üst yöneticileri tarafından iç kontrol sisteminin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere gerekli çalışmaların belirlenmesi, eylem planı oluşturulması ve çalışmaların etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere gerekli önlemleri almaları gerektiği hükme bağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmamaktadır. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim, planlanmamış ve yürütülmemiştir. İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesi gereği nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plan yapılmasının zorunlu olmaması nedeniyle hazırlanmamıştır. İdare performans programı hazırlanmamıştır. İdare stratejik amaç ve hedeflerine yönelik kurumsal risklerini belirlememiştir. İdare faaliyet ve süreçlerine yönelik risklerini (operasyonel riskler, suistimal riskleri, teknolojiye ilişkin riskler vb.) belirlememiştir. Risklerin (kurumsal riskler ile faaliyet ve süreçlere ilişkin riskler) değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliği'ne uygun olarak kurulmamıştır. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir. İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde kurulmuştur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdarenin iş ve işlemlerinin kaydı, sınıflandırılması, korunması ve erişimini de kapsayan, belirlenmiş standartlara uygun arşiv ve dokümantasyon sistemi oluşturulmuştur. Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sistemi mevcut değildir. İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, personel yetersizliği nedeniyle değerlendirilmemektedir. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı

hazırlanmamıştır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Lapseki Belediyesinin 2025 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde; Sözleşme Konusu Olmaması Gereken Konularda Düzenlemeler Yapılması

İdare ile Belediye ve yetkili sendika arasında imzalanan ve 01.04.2024-31.12.2025 tarihlerini kapsayan sosyal denge tazminatı sözleşmesinde, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu ile belirlenen çerçevenin dışına çıkılarak sosyal denge ödemesi kapsamına girmeyen düzenlemelere yer verildiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesinde; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel

idaresinde vali arasında, toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabileceği, bu sözleşmenin bu Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayacağı ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamayacağı belirtilmiştir.

375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği ifade edilmiştir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşme'nin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinde ise; belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatının aylık tavan tutarının, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'si olduğu, sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla çeşitli adlar altında yapılan ödemeler dahil ödenebilecek tazminatın aylık tutarının, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; sosyal denge tazminatı sözleşmesinde çeşitli adlar altında yapılan ödemeler dahil ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, mevzuatta belirlenen tavan tutarı aşmamak kaydıyla görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilecektir. 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde bu sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayacağı açıkça belirtilmişken, sosyal denge tazminatı sözleşmesini, toplu sözleşme gibi değerlendirmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında hükümler koymak mümkün değildir.

Yapılan incelemede; İdare ve yetkili sendika arasında imzalanan sosyal denge tazminatı konulu toplu iş sözleşmesinde, mevzuata aykırı hususların yer aldığı tespit edilmiştir.

Sözleşmenin;

“Sendikanın üyeler adına yetkisi” başlıklı 4’üncü maddesinde; sendikanın, üyelerinin haklarının takibi ile ilgili düzenlemeye,

“Sendikal çalışmalar” başlıklı 9’uncu maddesinde; sendikal çalışmalar ile ilgili düzenlemeye,

“Sosyal haklar ve eğitim” başlıklı 10’uncu maddesinde; sendika üyelerinin yararlanacağı indirimler, sendikanın düzenleyeceği etkinlikler ile eğitimler için sağlanacak kolaylıklar ile ilgili düzenlemeye,

“İşyerine geliş ve gidiş için servis hizmeti veya toplu taşıma kartı verilmesi” başlıklı 11’inci maddesinde; sendika üyelerinin işyerine geliş ve gidişleri ile ilgili düzenlemeye,

“İşyeri kurulu” başlıklı 12’nci maddesinde; işyeri kurulunun oluşturulması ve çalışmaları ile ilgili düzenlemeye,

yer verildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; 2026 yılında imzalanan sosyal denge tazminatı sözleşmesinde sosyal denge ödemesiyle ilgili olmayan düzenlemelerin çıkarıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; sosyal denge sözleşmesinin konusu memur ve sözleşmeli personele yapılacak sosyal denge tazminatı ödemesi tutarının belirlenmesi olup, sosyal denge ödemesiyle ilgili olmayan düzenlemelere sözleşmede yer verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 2: Yapım İşi İhalesi Kapsamındaki Yeni Birim Fiyat Tespitinde Ticaret veya Sanayi Odası Onayı Olmayan Rayiçlerin Kullanılması

Yapım işi sözleşmelerinde yer almayan ve sonradan yapılmasına gerek duyulan imalat kalemlerine ait yeni birim fiyatlar tespit edilirken kullanılan rayiçlerin ticaret ve/veya sanayi odasına onaylatılmadan belirlendiği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22’nci maddesinde; iş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak 22’nci maddenin ikinci fıkrasında sayılan analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek uygulanabilecek rayiçler sayılmış olup fiyat farkı verilmesi

öngörülen işlerde idarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış yerel rayiçlerin proje değişikliği onay tarihinin içinde bulunduğu aya ait alt endeksin, ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait alt endekse bölünmesi suretiyle bulunan katsayı ile indirgenerek kullanılacağı, alt endeksin belirlenemediği durumlarda ise endeksin kullanılacağı, fiyat farkı verilmesi öngörülmeyen işlerde ise idarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış, proje değişikliği onay tarihinin içinde bulunduğu aya ait yerel rayiçlerin kullanılacağı belirtilmiştir.

Oda Muamelat Yönetmeliği'nin "Faturaların rayice uygunluğunun onayı" başlıklı 38'inci maddesinde; faturaların rayice uygunluğunun onayının; faturaya konu mal veya hizmetle iştigal eden en az üç işletmeden belgelendirilmek suretiyle alınacak fiyatların ortalaması veya alınan fiyatlardan birbirine en yakın olanların dikkate alınarak yapılacağı, onay işleminin, fatura asılları üzerine yapılacağı, proforma faturalar ile birim fiyatı belirlemek için düzenlenen faturaların alım satım akdinin hukuken gerçekleşmediğinden onaylanmayacağı, ancak, birim fiyatı belirlemek için düzenlenen faturalarda işin tamamının belirtilmesi halinde bu faturaların onaylanmasının mümkün olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; ticaret ve/veya sanayi odasınca rayicin onay işlemi, yeni birim fiyat için geçerlilik şartını oluşturmaktadır. Ticaret veya sanayi odasınca onaylanmamış rayiçlerin kullanılma imkanı bulunmamaktadır. Zira ilgili odalarca yapılacak onay işlemi, rayicin yer ve zaman itibarıyla piyasa değerlerini yansıttığını vurgulayan bir işlem olduğu gibi belirlenen rayicin yeni birim fiyata dayanak teşkil etmesi açısından geçerlilik şartı olarak düzenlenmiştir.

Buna göre, İdare tarafından Şartname'nin ilgili hükümlerine göre rayiçlerin belirlenmesi durumunda, Şartname hükmü doğrultusunda yapılan piyasa araştırma neticesinde ortaya çıkan rayiçlerin ilgili odalara onaylatılarak kullanılması mevzuatın amir hükmüdür.

Yapılan incelemede; İdare tarafından gerçekleştirilen yapım işinde kullanılan yerel rayiçlerin, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış rayiçler yerine piyasa fiyat araştırması yöntemi ile tespit edildiği, onaylanmamış rayiçlerin yeni birim fiyat olarak kullanıldığı ve ödemelere esas alındığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bundan sonraki süreçte, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış rayiçlerin kullanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin yapım işinde kullandığı rayiçlerin, yeni birim fiyatların belirlenmesi sırasında ticaret ve/veya sanayi odasına onaylatılması gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınır İşlemlerine İlişkin Mevzuatında Belirlenen Bazı Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi

İdareye ait taşınırlar için yapılan işlemlerde mevzuata uygun olmayan uygulamaların bulunduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin sorumluğu; taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasının sağlanması şeklinde tanımlanmış ve taşınırların muhafazasından ve yönetilmesinden sorumlu olanların, gerekli tedbirlerin alınmaması veya özenin gösterilmemesi nedeniyle taşınırın kullanılmaz hale gelmesi veya yok olması sonucunda neden oldukları kamu zararları hakkında, Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinde; taşınırlardan oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarına tahsis edilenler için Dayanıklı Taşınırlar Listesinin düzenleneceği, bunlar için Taşınır Teslim Belgesinin düzenlenmeyeceği, Dayanıklı Taşınırlar Listesinin istek yapan birim yetkilisi ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusu tarafından imzalanacağı,

"Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinde; taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hâle geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşınırın ölümü gibi yok olma

hallerinde ise çıkış kaydedileceği, giriş ve çıkış kayıtlarının Varlık İşlem Fişine dayanılarak yapılacağı,

"Dayanıklı taşınırların numaralanması" başlıklı 36'ncı maddesinin birinci fıkrasında; giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği, bu numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtileceği, fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlemin uygulanmayacağı,

"Harcama birimi ve ambarların kodlanması" başlıklı 38'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise; harcama birimlerinin bünyesinde bulunan ambarlara harcama yetkililerince bir düzeyli ve iki karakterden oluşan kod verileceği, bu kodun aynı harcama birimine bağlı ambarların sayısını göstereceği, ambarın, bağlı olduğu harcama biriminin koduyla birlikte tanımlanacağı

ifade edilmiştir.

İdarenin taşınır işlemlerine ilişkin denetimlerde ve fiziken gerçekleştirilen ambar sayımında;

- Kişi ve ortak kullanım alanlarına verilen dayanıklı taşınırlar için Dayanıklı Taşınırlar Listelerinin oluşturulmadığı,

- Dayanıklı taşınırların numaralandırma işleminin tamamlanmadığı ve ortak kullanımda ya da zimmete verilen taşınırlara etiket yapıştırılmadığı,

- İdareye ait ambarın bulunmadığı, bu nedenle taşınırların belediye binasının çeşitli yerlerinde muhafaza edildiği,

- İdareye ait taşınırların sayısının takiplerinin yapılmadığı,

- Varlık İşlem Fişlerinin geç düzenlendiği,

- Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin süresi içerisinde muhasebe birimine bildirilmediği,

tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; taşınır mal yönetimindeki zimmet, numaralandırma, ambar yönetimi ve belge düzenine ilişkin tespit edilen eksikliklere yönelik olarak çalışmalara başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda maddeler halinde sayılan eksikliklerin giderilerek İdarenin taşınır işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Mevzuatta Belirtilen Sıraya Göre Ödenmemesi

Bütçe Emanetleri Hesabı'ndan yapılan ödemelerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinde; ödeme emri belgesine bağlandığı halde ödenemeyen tutarların, bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınacağı ve buradan ödeneceği, kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği, ancak sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde ise; muhasebe yetkililerinin 34'üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümlerden dolayı sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'na ilişkin "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 249'uncu maddesinde; bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; idarenin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle emanet hesaplarına alınan tutarların mevzuatında belirtilen ödemelere öncelik vermek şartıyla muhasebe kaydına alınma sırasına göre ödenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; yukarıdaki mevzuat hükümlerine aykırı olarak ödemelerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamadığı durumlarda, ödemelerin adil ve mevzuata uygun dağıtımı için haftalık ve aylık nakit

projeksiyonları yapılarak birikmiş bütçe emanetlerinin kronolojik sıra ile ödenmesi noktasında planlama yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alındığı sıraya göre ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Belediye Personelinin Başka Bir Kamu Kurumunda Uzun Süreli Görevlendirilmesi

İdarede memur olarak istihdam edilen personelin başka bir kamu kurumunda uzun süreli görevlendirildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde; belediyelerin, mahallî idareler ile merkezî idareye ait aslî görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynî ihtiyaçları karşılayabileceği, geçici olarak araç ve personel temin edebileceği hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kurumlar arası geçici süreli görevlendirme" başlıklı ek 8'inci maddesinde; memurların, geçici görevlendirme yapmak isteyen kurumun talebi ve çalıştıkları kurumun izni ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında belirli şartlarla geçici süreli olarak görevlendirilebileceği, geçici süreli görevlendirme süresinin bir yılda altı ayı geçemeyeceği, birinci fıkrada belirtilen haller dışında memurların, kamu yararı ve hizmet gerekleri sebebiyle ihtiyaç duyulması halinde kurumlarınca, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında altı aya kadar geçici süreli olarak görevlendirilebileceği belirtilmiştir.

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 8'inci maddesinde; yetiştirme ve ikmal kaynakları Bakanlıklar veya tüzel kişiliği haiz genel müdürlüklere bağlı olup il genel teşkilatı içinde birden fazla istihdam yerleri bulunan meslek, fen ve uzmanlık kadrolarına dahil görevlerden hangilerinin nasıl görevlendireceği açıklanmıştır.

Yapılan incelemede; İdare tarafından 1 memur personelin 2021 yılından itibaren 5442 sayılı Kanun'un 8'inci maddesine istinaden İl Özel İdaresinde geçici olarak görevlendirildiği, 2024 yılında belediye tarafından geçici görevin sonlandırılması için yazı yazıldığı ancak 2021 yılında ilgili Kurum tarafından yazılan görevlendirme yazısı ile personele bir süre daha ihtiyacın bulunduğu cevabının verildiği tespit edilmiştir.

Geçici olarak il özel idaresinde görevlendirilen personelin mali ve özlük hakları İdare bütçesinden karşılanmaktadır. Personelin 5 yıl gibi uzun süre zarfında asli görevleri ile bağları

tamamen kesilmiş, mali haklar ve kadro bağı dışında İdareyle ilişkileri kalmamıştır. Bununla birlikte görevlendirme yapılan 5442 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin kapsamına belediyelerin girmediği ve bu nedenle yapılan görevlendirmenin yanlış olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; ilgili memurun geçici görevlendirme ilişiğinin sonlandırılması hususunda yeniden talepte bulunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, süreklilik arz eden görevlendirmeler, mevzuatın amacına aykırılık teşkil ettiği gibi İdarenin personel giderleri açısından da olumsuz etki yarattığından ilgili görevlendirmeye son verilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedelinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş Hakkı Sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasında "Geçiş hakkının kapsamı" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarihli ve 28510 sayılı Resmî Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş

Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediye gelir tarifesinde yer verilmediği dolayısıyla söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; geçiş hakkı sözleşmesinin imzalandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması Belediyenin önemli bir gelirden mahrum kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle geçiş hakkı gelirlerine yönelik gerekli işlemlere devam edilmelidir.

BULGU 7: Su Abonelerinden Tahsil Edilmeyen Yüksek Tutarda Alacak Bulunması

Takip ve tahsil işlemlerinin yapılması gereken yüksek tutarda su aboneliği alacağının olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesine göre; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur. Anılan Kanun'un "Malî hizmetler birimi" başlıklı 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde; ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmış, "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde ise; muhasebe yetkilisinin, gelirlerin ve alacakların tahsilinden sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; mali hizmetler birimi kamu gelirlerinin tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur. Tahakkuk eden fatura bedellerini süresi içinde ödemeyen abonelerden alacakların yasal yollardan tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; 31.12.2025 tarihi itibarıyla 2.614 abonenin vadesi geçmiş toplam 12.934.044,58 TL tutarında borcu bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; tahsilat çalışmalarına başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdare tarafından gelirlerin toplanması sorumluluğu kapsamında, vadesi geçmiş su alacaklarının mevzuat hükümlerinin öngördüğü şekilde takip ve tahsil işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar ile İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

İdare taşınmazlarının değerleme çalışmalarının tamamlanarak taşınmaz kayıt formları ve icmal cetvellerinin hazırlanmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kendilerine ait olan taşınmazları ilgisine göre, Yönetmelik'e ekli formlarda yer alan bilgileri ihtiva edecek şekilde kaydedecekleri, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların, taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere, mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek, Yönetmelik'in ekinde bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmüne göre; fiili envanter ve değerleme çalışmaları sonucunda öngörülen form ve cetvellerin oluşturularak taşınmazların kayıt altına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; taşınmazların kayıt formlarının tutulmadığı, bu formlara istinaden hazırlanması gereken taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; taşınmazların güncel rayiç değerlerinin tespit edilerek sisteme girişinin yapıldığı, yapılan değerleme çalışmaları neticesinde elde edilen verilerin İdarenin muhasebe kayıtları ile uyumlu hale getirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; taşınmazların değerleme çalışmalarının düzenli yapılarak taşınmaz kayıt formları ve icmal cetvellerinin hazır tutulması gerekmektedir.

BULGU 9: İşgale Konu Olan Taşınmazlardan Ecrimisil Alınmaması ve Taşınmazların Tahliye Ettirilmemesi

İşgale konu olan İdare taşınmazlarının tespitine yönelik çalışmaların mevzuatın öngördüğü şekilde gerçekleştirilmediği ve ecrimisil tahakkuk ettirilmeyenler olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesinde; kamu idarelerinin taşınmazlarını mevzuatta öngörülen kurallar dâhilinde hizmet amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yönetmek ve kullanmakla sorumlu olduğu ifade edilmiştir. Bu sorumluluğun gereğinin yerine getirilebilmesi için taşınmazların kullanım durumlarına yönelik tespit çalışmalarının düzenli olarak yürütülmesi ve mevzuata uygun olmayan işgallerin tespit edilerek öngörülen yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların işgalinin önlenmesine ilişkin temel düzenleme, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde yer almaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 7'nci maddesinde yapılan atıf ile söz konusu madde hükmü, belediye ve il özel idaresi taşınmazlarına da uygulanmaktadır.

Mezkûr düzenleme uyarınca; taşınmaz üzerinde işgalin tespit edilmesi halinde geriye dönük kullanımlar için beş yılı geçmemek üzere ecrimisil tahakkuk ettirilmesi ve aykırılığın gelecekte devam etmesini engellemek üzere işgal edilen taşınmazın tahliyesinin sağlanması gerekmektedir. Bununla birlikte, ecrimisil tahakkuk ettirilmiş olması işgalci lehine herhangi bir hak tesis etmemektir. Bahse konu yaptırımların uygulanması için kişinin kusurlu olması ya da kamu idaresinin bir zarara uğraması şartları aranmadığı gibi taşınmazın bir başka kamu idaresi tarafından işgal edilmesi de yaptırım uygulanmasını engellememektedir.

Yapılan incelemede; işgal edilen İdare taşınmazlarının tespitine yönelik çalışmaların mevzuatın öngördüğü şekilde gerçekleştirilmediği, muhtelif cadde ve sokaklarda olan 17 işletme için ecrimisil tahakkuk ettirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Belediye mülkiyetinde ve sorumluluğunda bulunan cadde ve sokaklardaki taşınmazların ve uygulanacak olan ecrimisil oranının tespit edilebilmesi için bir komisyon oluşturulduğu, söz konusu komisyon koordinatörlüğünde Zabıta Müdürlüğü tarafından gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; taşınmazların kullanım durumlarına yönelik tespit çalışmalarının düzenli olarak yürütülmesi ve mevzuata uygun olmayan işgallerin tespit edilerek öngörülen yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

BULGU 10: Kiralama İhalesine İlişkin Sürecin İlgili Mevzuat Hükümlerine Göre Yürütülmemesi

İdare tarafından Çamlık Düğün Salonu Restoran Kafeterya yapımı ve işletilmesine ilişkin işin sözleşmesinde mevzuatta yer alan ilkelere aykırı hususlara yer verildiği ve kiracı tarafından sözleşme hükümlerinin yerine getirilmediği durumlarda mevzuat çerçevesinde uygulanması gereken yaptırımların uygulanmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması" başlıklı 62'nci maddesine göre; idarelerin, sözleşme ve şartnamelere aykırı davranan müteahhit veya müşterilere en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtar çekmesi, aynı halin devamında ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedip sözleşmeyi feshederek hesabı genel hükümlere göre tasfiye etmesi gerekmektedir.

Ayrıca Kanun'un "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesinde; kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden; belediyelerin taşınır ve taşınmazlarının kiralanmasına ilişkin işlerin 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılacağı ve kiralama süresinin on yılı aşamayacağı, sözleşme ve şartnamelere aykırı davranan müteahhit veya müşterilere, en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtar çekileceği, aynı halin devamında ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatın gelir kaydedilip sözleşmenin feshedileceği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; Lapseki ilçesi Cumhuriyet Mahallesi 35 Ada 208 Parselde bulunan ticari bina ve tesis niteliğinde olan Çamlık Düğün Salonu Restoran Kafeterya yapımı ve işletilmesine yönelik kira sözleşmesinin 2886 sayılı Kanun kapsamında 15 yıl süre ile yapıldığı ve kiracı tarafından sözleşmede yer alan kira ödeme süresine uyulmamasına rağmen mevzuat çerçevesinde uygulanması gereken yaptırımların uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; ilgili yerin yapımı ve işletilmesine yönelik durum tespit komisyonunun kurulduğu ve incelemelerin devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; 2886 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihale ve sözleşmelerin kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasını sağlayacak şekilde ve mevzuatta belirtilen sürelerin dikkate alınarak yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Taşınmaz Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması

İhale suretiyle kiraya verilen taşınmazların kiralama sözleşmeleri için noter tescili yapılmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin; alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Sözleşme yapılmasında müteahhit veya müşterinin görev ve sorumluluğu" başlıklı 57'nci maddesinde; müteahhit veya müşterinin onaylanan ihale kararının veya Hazine ve Maliye Bakanlığının vizesi gereken hâllerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermek zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; belediyelere ait olan taşınmazlar 2886 sayılı Kanun'a göre ihale yolu ile kiraya verilebilmektedir. İhale komisyonunun verdiği kararın ita amirince onaylanmasından sonra 15 gün içinde ihaleyi kazanan istekli, noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermelidir.

Yapılan incelemede; İdare ile kiracılar arasında imzalanan sözleşmelerin notere tescil ettirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; gerekli çalışmaların yapılmaya başlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalara uygun şekilde kiralama işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve yapılan sözleşmelerin noterlik tarafından tescil edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 12: Kreş ve Gündüz Bakımevi Hizmetine Ait Gelirlerin Giderleri Karşılamaması

İdare tarafından sunulan kreş ve gündüz bakımevi hizmetinde gelirlerin giderleri karşılamadığı görülmüştür.

2025 yılı için Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 2025-1 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in "Kreş ve çocuk bakımevleri ücretleri" başlıklı 5'inci maddesinde; kamu kurum ve kuruluşlarına ait kreş ve çocuk bakımevlerine kabul edilecek Devlet memurları ile diğer kamu personelinin her çocuğu için aylık bakım ücretinin asgari 1.416,00 TL olarak tespit edildiği, belirlenen asgari aylık ücretlerin kreş ve çocuk bakımevi hizmetlerinin karşılanmasında yeterli olmadığı durumlarda, kurumların belirlenen ücretin üzerinde bedel tespit etmeye yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Tebliğ'in "Ortak hususlar" başlıklı 7'nci maddesinde; kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan kreş, çocuk bakımevi ve benzeri sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasının esas olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; idarelerin sunmuş oldukları kreş ve çocuk bakımevi hizmetlerinde asgari bir fiyat bulunmaktadır. Ancak sunulan hizmete ait giderlerin gelirleri karşılamadığı durumlarda belirlenen ücretin üzerinde bedel tespit etmeye idareler yetkili olup yapılan giderlere ilişkin bütçeden herhangi bir katkıda bulunulmaması esastır.

Yapılan incelemede; İdare tarafından işletilen kreş ve gündüz bakımevi için 2025 yıl sonu itibarıyla 4.993.350,92 TL gider yapıldığı, 1.790.000,00 TL gelir elde edildiği ve gelirlerinin giderlerini karşılamadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu hususa ilişkin sosyal belediyecilik ilkesi ve kamu yararı doğrultusunda gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin kreş hizmetlerine ilişkin ücret tarifesinin, Tebliğ hükümlerine uygun olarak gelirlerin giderleri karşılayabileceği şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Verilen Avanslarda Limit Kurallarına Uyulmaması

İdare tarafından mutemetlere verilen muhtelif avans ödemelerinde parasal sınırların aşıldığı görülmüştür.

Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "Avans" başlıklı 7'nci maddesinde; harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla; ilgili kanunlarında öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans verilebileceği, verilecek avansın üst sınırlarının ilgili yıl merkezi yönetim bütçe kanununda gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

2025 yılı Bütçe Kanunu'nun eki İ Cetveli ile Muhasebat Genel Müdürlüğü 94 sıra numaralı Genel Tebliği'ne ekli Tablo 2'de; harcama yetkilisi mutemedi avans sınırı yapım işleri ile mal ve hizmet alımları için illerde, kuruluş merkezlerinde, büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçeler ve nüfusu 50.000'i geçen ilçelerde 12.300,00 TL, diğer ilçelerde ise 6.300,00 TL olarak belirlenmiştir.

Yapılan incelemede; mutemetlere yapılan 47 avans ödemesinden 13 adedinde mevzuatta öngörülen 6.300,00 TL olan avans sınırına uyulmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bundan sonraki süreçte, verilecek avanslarla ilgili mevzuatta belirlenen parasal limitlere titizlikle riayet edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından verilen avanslarda mevzuatta belirtilen parasal sınırlara uyulması gerekmektedir.

BULGU 14: Memurlar Eliyle Yürütülmesi Gereken Asli ve Sürekli Görevlerin İşçiler Eliyle Yürütülmesi

İdarenin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, memurlar yerine işçiler eliyle yürütüldüğü görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Genel ilkeler" başlıklı 128'inci maddesinde; genel idare esaslarına göre yürütülen kamu hizmetlerinin gerektirdiği görevlerden asli ve sürekli nitelik taşıyanların memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle gördürüleceği genel bir ilke olarak

kurallaştırılmış; aynı ilke 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "İstihdam şekilleri" başlıklı 4'üncü maddesinde yinelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye teşkilâtı" başlıklı 48'inci maddesinde; belediye teşkilatının norm kadroya uygun olarak oluşturulacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinde; norm kadro ilke ve standartlarının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirleneceği, belediyenin ve bağlı kuruluşlarının norm kadrolarının, bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi tarafından kararlaştırılacağı, belediye personelinin, belediye başkanı tarafından atanacağı hüküm altına alınmıştır.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; bu Yönetmelik'in amacının; kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması, yerel hizmetlerin dengeli dağılımının temin edilmesi, belediyeler tarafından sunulan hizmetlerde kalitenin artırılması, ihtiyaç duyulan nitelik, unvan ve sayıda personel istihdamının sağlanması olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; mahalli idareler ve bağlı kuruluşlarının özelliklerine göre istihdam edebileceği ve ihtiyaç duyabileceği personel sayısı gruplar bazında ayrı ayrı belirlenmiş olup yeterli sayıda personel istihdamının sağlanması, belediyelere verilen genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu asli ve sürekli görev ve sorumluluklar ile yetki ve imtiyazların memurlar eliyle gördürülmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; memur kadrolarına yeterince atama yapılmaması nedeniyle, Belediyenin müdürlüklerden oluşan idari teşkilatının tamamında, hukuken kamu gücü ve yetkisi kullanma ve kamu sorumluluğu taşıma görevi bulunmayan ve statü hukuku yerine iş hukukuna tabi olan işçilerin gerçekleştirme görevlisi olarak görevlendirilmek durumunda kalındığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; bundan sonraki süreçte, memur istihdamının artırılmasına, asli ve sürekli görevlerin ağırlıklı olarak memur personel eliyle yürütülmesine yönelik gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Belediyenin asli ve sürekli görevlerinin memurlar eliyle gördürülmesi gerekmektedir.

BULGU 15: Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Olmadan Bütçe Ödeneğinin Yüzde On Limitinin Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2025 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde; idarelerin yaklaşık maliyeti 2.668.214,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 800.366,00 TL'yi, diğer idarelerin 266.618,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (ı) bendi; pazarlık ve doğrudan temin usullerinde parasal limitlerin olduğu 21'inci maddenin birinci fırkasının (f) bendi ile 22'nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapılacak harcamaların yıllık toplamlarının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacağını hükme bağlamıştır.

31.12.2020 tarihli ve 31351 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ"in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinde; Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği; Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların

temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

Yapılan incelemede; 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, aşağıdaki tablodan görüleceği üzere bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 8: Pazarlık Usulü ve Doğrudan Temin ile Yapılan İşlerde Ödenek Sınırı Aşımı Tablosu

Harcama Kalemleri	2025 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (TL) (A)	Toplam Ödeneğin %10'u (Sınır) (TL) (B=A*%10)	21/f ve 22/d Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL) (C)	Sınırı Aşan Tutar (TL) (D=C-B)	21/f ve 22/d Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı/Toplam Ödenek Tutarı (C/A)
Mal Alımı	66.395.000,00	6.639.500,00	52.619.543,51	45.980.043,51	0,79
Hizmet Alımı	177.415.000,00	17.741.500,00	174.993.282,12	157.251.782,12	0,99
Yapım İşleri	44.760.000,00	4.476.000,00	18.828.828,19	14.352.828,19	0,42

Kamu idaresi cevabında özetle; bütçe ödeneğinin %10 limitinin aşılması muhtemel durumlarda Kamu İhale Kurulunun uygun görüşünün alınarak işlem yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uyulması, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınması gereken durumlarda bu yükümlülüğün yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 16: Abonelikler İçin Alınan Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

Su aboneliğine ilişkin olarak alınan güvence bedellerinin herhangi bir güncelleme işlemine tabi tutulmadığı ve bu nedenle aboneliği sonlanan abonelere söz konusu bedellerin muhasebe kayıtlarına alındığı tutar üzerinden ödendiği görülmüştür.

Belediye Su ve Kanalizasyon Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Başvuru sahibinden bilgi ve belge istenmesine ilişkin hususlar" başlıklı 5'inci maddesinde; belediyelerin, başvuru sahiplerinin su ve atıksu hizmetlerine ilişkin ödeme yükümlülüğünü yerine getirmeme riskine karşılık sözleşme yaparken nakit ya da banka kesin teminat mektubu olarak güvence bedeli talep edebileceği, abonelerden güvence bedeli alınıp alınmayacağı ile güvence bedelinin ödeme şekli, zamanı ve yöntemi gibi hususların sözleşme kapsamında açıkça belirtilmek şartıyla serbestçe belirleneceği, güvence bedelinin; başvuranın mensubu olacağı abone grubunda üç tahakkuk döneminde tüketilen ve/veya deşarj edilen ortalama su miktarı ile su birim m³ fiyatının çarpılması suretiyle elde edilen toplam bedeli aşmayacak şekilde belirleneceği, kademeli tarife uygulanan başvuran için tarifesindeki en alt kademesinin esas alınacağı, güvence bedelinin, abonelik için sözleşme yapan kişilerden veya bunların yetkili temsilcilerinden alınacağı, abonelik sözleşmesi sona eren veya müşterinin muvafakati ile mekanik sayacı ön ödemeli sayaç ile değiştirilen abonenin güvence bedelinin iadesinde; su ve atıksu hizmetlerinin verildiği yerdeki son endeks okuma bilgileri aboneye bildirildikten sonra, nakit tahsil edilen güvence bedelinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) tablosundaki aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle iadenin yapılacağı ay itibarıyla güncelleneceği, abonenin, güncelleme yapılmasını takiben, belediye ve bağlı kuruluşlarına olan abonelik sözleşmesine ilişkin tüm borçlarının ödenmesinden sonra varsa güncellenmiş güvence bedelinin bakiyesinin, sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde abonenin talep ettiği ödeme şekline göre iade edileceği ve iade için, borcun ödenmesi dışında herhangi bir koşul ileri sürülemeyeceği ve belge istenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre; nakit tahsil edilen güvence bedellerinin TÜİK tarafından açıklanan TÜFE tablosundaki aylık değişim oranlarının esas alınması suretiyle iadelerinin sağlanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; 2025 yılı içinde aboneliğini sonlandıran kişilerden abonelik sözleşmesi yıllarına göre alınmış olan teminat bedellerinin güncel teminat tutarları üzerinden ödenmek yerine muhasebe kayıtlarına alındığı tutarlar üzerinden ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; su aboneliklerinin iptalinde abonelik tesisine ilişkin sözleşme aşamasında alınmış olan teminat bedellerinin mevzuatın öngördüğü şekilde güncellenerek ödenmesine ilişkin gerekli çalışmalara başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, su aboneliklerinin iptalinde abonelik tesisine ilişkin sözleşme aşamasında alınmış olan teminat bedellerinin mevzuatın öngördüğü şekilde güncellenerek iade edilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Belirli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi

Doğrudan temin yöntemiyle yapılan ve gerçekleşmesi belli süreyi gerektiren mal ve hizmet alımlarında sözleşme imzalanmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinde; bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma, 4734 sayılı Kanun'da sayılan yeterlik kurallarını arama, ilan yapma ve teminat alma zorunluluklarına uyulmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçların temin edileceği ifade edilmiştir.

Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ'in "Alımlara ilişkin uygulama esasları" başlıklı 4'üncü maddesinde; teslimi, sunumu veya yapımı belli süreyi gerektiren alımlar ile Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda sözleşme imzalanması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; doğrudan temin yöntemiyle yapılan ve gerçekleşmesi belli süreyi gerektiren mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde sözleşme düzenlenmesi zorunludur.

Yapılan incelemede; doğrudan temin yöntemiyle yapılan ve gerçekleşmesi belli süreyi gerektiren ekmek alımı, kilit parke taş döşeme işlerinde sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; belirli bir süreyi gerektiren doğrudan temin alımlarında sözleşme yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; işin yapımı, malın teslimi ve hizmetin ifası sırasında yaşanabilecek aksaklık ve hukuksal anlaşmazlıklarda İdare açısından oluşabilecek hak kayıplarını önleyebilmek için belli süreyi gerektiren mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde sözleşme düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 18: Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Tapu Müdürlüğü Nezdinde Takibin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde yapılan kamulaştırmalara ait bilgilerin Tapu Müdürlüğünden talep edilerek takibinin yapılmadığı görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, belediyeler tarafından tahsil edilen ve önemli bir gelir kalemi olan emlak vergisini güvence altına almak amacıyla, tapu idarelerine; kamulaştırma işlemleri ve devir gibi mülkiyet değişimlerini bir vergi güvenlik önlemi olarak ilgili belediyeye bildirme zorunluluğu getirmiştir.

2942 sayılı Kanun'un "Kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili" başlıklı 10'uncu maddesinde; kamulaştırma kaynaklı tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisinin aranmayacağı; ancak tapu dairesinin durumu ilgili vergi dairesine bildireceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un "Vergilendirme" başlıklı 39'uncu maddesinde; kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisinin tarh olunacağı belirtilmiştir.

1319 sayılı Kanun'un "Bildirim verme ve süresi" başlıklı 23'üncü maddesinde; bu Kanun'un 33'üncü maddesinde yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması hâlinde emlak vergisi bildirimi verilmesinin zorunlu olduğu ve bildirimlerin taşınmazın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un "Ödeme süresi" başlıklı 30'uncu maddesinde; tapu müdürlüklerinin devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere elektronik ortamda bildireceği hükmü yer almaktadır.

Ayrıca Kanun'un "Vergi değerini tadil eden sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinde; bir bina veya arazinin taksim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayılmıştır. Diğer yandan, Kanun'un "Usul hükümleri" başlıklı 37'nci maddesine göre; bu Kanun'da geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade etmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; tapu müdürlüklerinin kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan kamulaştırmalar konusunda belediyeleri bilgilendirmesi, belediyeler

tarafından ise bilgilerin takibinin yapılarak emlak vergisi tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Belediye sınırları içerisinde yapılan kamulaştırmalara ait bilgilerin Tapu Müdürlüğünden düzenli olarak talep edilerek takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; kamulaştırılan yerler için Lapseki Tapu Müdürlüğüne yazı yazıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Tapu Müdürlüğünce 2942 sayılı Kanun ve 1319 sayılı Kanun kapsamındaki işlemler konusunda Belediyenin bilgilendirilmesinin ve verilerin paylaşılmasının sağlanması, Belediye tarafından ise bilgilerin takibinin yapılarak emlak vergisi tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 19: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Bulunması

Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette bulunan işletmelerin bulunduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesine göre; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması işyeri açma izni harcına tabidir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılamayacağı ve çalıştırılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'daki muafiyet düzenlemesi ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işletmeler, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur. İlgili kanunlarında da bu işletmelerin faaliyet sahalarına göre bakanlıklar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından faaliyetleri ile ilgili izin alacakları ve bu izin belgelerinin de işyeri açma ve çalışma ruhsatı niteliğinde olacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işletmenin açılması için işyeri açma ve çalışma ruhsatının alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren 217 işletmenin bulunduğu ve bu işletmelerden işyeri açma izni harcı alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren işletmelere yönelik denetimlerin aralıksız gerçekleştirileceği ifade edilmiştir

Sonuç olarak; işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren işletmelerin ruhsatlandırılmasının sağlanması ve bu işletmelerden işyeri açma izni harcı tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Ulusal Bayram Gününde Çalışan İş Yerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması

İdare sınırları dahilinde, ulusal bayram günlerinde faaliyet gösteren işletmeler bulunmasına rağmen bunların tespiti ve tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Konu" başlıklı 58'inci maddesinde; ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesinin, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcına tabi olduğu, "Mükellefiyet dönemi ve harcın ödenmesi" başlıklı 61'inci maddesinde ise; tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının mükellefiyet döneminin, çalışma izninin kullanılacağı takvim yılı olduğu hüküm altına alınmıştır.

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'nci maddesinde; 29 Ekim Cumhuriyet Bayramının ulusal bayram olduğu ve 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlayıp, 29 Ekim günü devam edeceği, 2'nci maddesinde ise; 29 Ekim günü özel işyerlerinin kapanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; İdarece, ulusal bayram günlerinde çalışan işletmelerin tespitine ve söz konusu günlerde çalışan işletmelerden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; ulusal bayram günlerinde faaliyet gösteren işletmelerin tespitine ve tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin gelir kaybına uğramaması için mevzuatta belirtilen esaslar çerçevesinde, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının mükellefi olan ve söz konusu günlerde çalışan işletmelerin tespitinin yapılarak bu harcın takip ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 21: Meclis Kararı Olmaksızın Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Ortak Hizmet Projesi Düzenlenmesi ve Spor Müsabakalarında Başarı Sağlayan Kişilere Ödül Verilmesi

İdare tarafından belediye meclis kararı olmaksızın diğer kamu kurum ve kuruluşlar ile ortak hizmet projesi yürütüldüğü ve spor müsabakalarında başarılı olan öğrencilere ve sporculara ödül verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde; belediyelerin, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisinin kararıyla ödül verebileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde; belediyelerin, belediye meclisinin kararıyla diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; İdare ile Kaymakamlık arasında protokol ve meclis kararı olmaksızın ortak hizmet projesi yürütüldüğü, bu ortak hizmet projesi kapsamında kan bağışı yapan 3 kişiye bisiklet verildiği ayrıca il kapsamında yapılan spor müsabakalarında başarı gösteren 5 öğrenci ve 2 sporcuya ise meclis kararı olmaksızın ödül verildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu hususa gerekli hassasiyetin gösterileceği, bundan sonra yapılacak etkinlik ve müsabakalarda verilecek ödüller için meclis kararı alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ortak hizmet projesini yürütebilmesi ve spor müsabakalarında başarılı olan öğrencilere ve sporculara ödül verilebilmesi için meclis kararı alınması gerekmektedir.

BULGU 22: İmar Programlarının Hazırlanmaması

İdare tarafından imar planına uygun olarak imar programlarının hazırlanmadığı görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "İmar programları, kamulaştırma ve kısıtlılık hali" başlıklı 10'uncu maddesinde; belediyelerin, imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren en geç 3 ay içinde, bu planı tatbik etmek üzere 5 yıllık imar programlarının hazırlamasının, bu program içinde bulunan kamu kuruluşlarına tahsis edilen alanların ilgili kamu kuruluşlarına bildirilmesinin, 5 yıllık imar programları sınırları içinde kalan alanlardaki kamu hizmet tesislerine tahsis edilmiş olan yerlerin bu program süresi içinde ilgili kamu kuruluşlarınca kamulaştırılması için gerekli ödeneğin kamu kuruluşlarının yıllık bütçelerine konulmasının gerekli olduğu belirtilmiştir.

İmar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren en geç 3 ay içinde bu planı tatbik etmek üzere 5 yıllık imar programlarının hazırlanması gerektiğinin Kanun ile kurala bağlandığı bu hükümlerle Kanun koyucunun, taşınmaz sahiplerinin haklarının sürüncemede bırakılan imar planlarıyla zarara uğramasının önüne geçmeyi ve özel mülk statüsünden çıkması planlanan ve bu niteliği itibarıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar için haksız mali yükümlülüklere engel olmayı amaçladığı aşikardır.

Yapılan incelemede; İdarenin şehrin muhtelif kısımları için hazırlanmış imar planları bulunduğu fakat bu imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren 3 ay içinde planlara uygun olarak imar planlarını uygulamak üzere hazırlanması gereken 5 yıllık imar programlarının hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda imar programlarının hazırlanması gerekmektedir.

BULGU 23: Su ve Kanalizasyon Hizmetlerine İlişkin Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliğinin Bulunmaması

İdare tarafından içme ve kullanma suyunun tüketicilere ulaştırılması, kullanımından sonra uzaklaştırılması, kanalizasyon hizmetleri ile ücrete tabi işlerine ilişkin her türlü bedel, teminat, yasaklar ve yaptırımları düzenleyen Tarifeler Yönetmeliği'nin hazırlanmadığı ve yürürlüğe konulmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde; su ve kanalizasyon hizmetleri belediyelerin görev ve sorumlulukları

arasında belirlenmiş olup "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belediyelerin yetkileri çerçevesinde yönetmelik çıkarabileceği ve hizmete ilişkin yasaklar belirlemek suretiyle cezalar uygulayabileceği ifade edilmiştir.

Bu bağlamda, İdarenin kapsamlı bir görevi olan su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenlenmesi gerekmektedir. Zira su hizmetinde tarifenin ne şekilde belirlendiği, abonelerin yer aldığı tarife gruplarının hangi esaslara göre tespit edildiği, yaptırıma tabi olan yasak fiiller ve bunlara uygulanacak ceza tutarları, hizmetten yararlanılmasına son verilmesini gerektiren durumlar ile kanalizasyon hizmetlerine ilişkin esasların yalnızca yönetmelikle düzenlenmesi mümkündür.

Yapılan incelemede; su ve kanalizasyon hizmetlerinin usul ve esaslarına ilişkin özel bir yönetmelik düzenlenmediği, abone grupları ve bu grupların tarife ücretlerinin Belediye Meclisi Gelir Tarifesinde belirlendiği, söz konusu Gelir Tarifesinde, su ücretinin belirlenmesi ile ilgili esaslara yer verilmediği, borcu bulunan abonelerin su tüketimine hangi koşullarda son verileceğinin belirlenmediği, abone gruplarının kapsam ve sınırlarının net bir şekilde ortaya konulmadığı, mevcut Tarife'nin su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin usul ve esasları detaylı bir şekilde düzenlemediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği'nin hazırlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdare tarafından su ve kanalizasyon hizmetinin sunumunda etkinliğin sağlanabilmesi ile yapılacak iş ve işlemlere ilişkin kanuni güvence elde edilebilmesi adına Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği'nin yürürlüğe konulması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

https://www.sayistay.gov.tr